

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: JUNE - 2022
SECOND SEMESTER
Subject: Local Self Government in India - II (PCBCS-213)

Date: 16/06/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Group development program, Year?
  - a) 1952
  - b) 1852
  - c) 1752
  - d) 1652
2. The suggestions of Balwantrai Mehta Committee were accepted in ..... Year.
  - a) 1958
  - b) 1758
  - c) 1658
  - d) 1558
3. 'Panchayat Raj System' started in India in the year of .....
  - a) 1959
  - b) 1859
  - c) 1759
  - d) 1659
4. Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Rajya Samiti Act was passed in .....
  - a) 1961
  - b) 1861
  - c) 1761
  - d) 1661
5. Vasanttrao Naik Committee established year in .....
  - a) 1960
  - b) 1860
  - c) 1560
  - d) 1660

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

- 1) 'Panchayat Raj in Modern India', give short introduction.
- 2) 'Cantonment Board', give short introduction,
- 3) Give short introduction of NABARD
- 4) Write short note on '74th Amendment'.
- 5) Give short introduction of 'Bombay Municipal Corporation'.

Q. 3. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

- 1) Discuss the various issues of 'Democratic Decentralization in India'.
- 2) "Gram Sabha constitutes laboratory of village democracy" - Discuss.
- 3) Write an essay on 'Municipal Corporations' and their role in the Local Self Government.

Q. 4. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

- 1) What are the problems facing Municipal Administration in India?
- 2) Give brief introduction of 73rd Amendment.

मराठी रुपांतर
भारतातील स्थानिक शासनसंस्था भाग - २ (PCBCS-213)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. समुह विकास कार्यक्रम ..... वर्षी सुरू झाला.
अ) १९५२ ब) १८५२
क) १७५२ ड) १६५२
२. बलवंतराय मेहता समितीने दिलेल्या शिफारशी ..... या वर्षी स्विकारल्या गेल्या.
अ) १९५८ ब) १७५२
क) १६५८ ड) १५५८
३. पंचायत राज व्यवस्था भारतात ..... या वर्षी स्विकारली गेली.
अ) १९५९ ब) १८५९
क) १७५९ ड) १६५९
४. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद आणि पंचायत राज समिती कायदा ..... या वर्षी मंजूर केला गेला.
अ) १९६१ ब) १८६१
क) १७६१ ड) १६६१
५. वसंतराव नाईक समिती स्थापना वर्ष ..... आहे.
अ) १९६० ब) १८६०
क) १५६० ड) १६६०
- प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)
- १) आधुनिक भारतातील पंचायत राज व्यवस्था, थोडक्यात ओळख करून द्या.
२) 'छावणी परिषद' थोडक्यात माहिती द्या.
३) 'नाबार्ड' संकल्पनेची थोडक्यात माहिती सांगा.
४) ७४ व्या घटनादुरुस्तीबद्दल थोडक्यात माहिती द्या.
५) मुंबई महानगरपालिकेची थोडक्यात माहिती सांगा.
- प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (३०)
- १) "भारतातील लोकशाही विकेंद्रीकरणसमोर असणारे प्रश्न" - चर्चा करा.
२) "गावातील लोकशाहीची प्रयोगशाळा - ग्रामसभा," - चर्चा करा.
३) "स्थानिक स्वराज्य शासनात महानगरपालिकेची भूमिका" यावर निबंध लिहा.
- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (१०)
- १) भारतातील नगरपालिका प्रशासनाला कोणते प्रश्न प्रामुख्याने भेडसावत आहेत ते सांगा?
२) ७३ व्या घटनादुरुस्ती संदर्भात सविस्तर माहिती द्या.